

Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Ved: Konkurransopolitisk utviklingsavdeling
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 200303107- 3/
Vår ref.: 2003/626
MA1-M3 478.0

Saksbeh.:

Dato: 19. august 2003

■ Høringsuttalelse - utkast til odelstingsproposisjon om endringer i energiloven

Vi viser til departementets brev av 17. juli 2003, og til Olje- og energidepartementets brev av 10. juli 2003 med utkast til odelstingsproposisjon vedlagt.

Om rasjonering i kraftmarkedet

Før tilsynet kommenterer de konkrete forslagene til endring av energiloven § 5A-2, ønsker tilsynet her å gi uttrykk for enkelte prinsipielle betraktninger når det gjelder rasjonering i kraftmarkedet.

I et marked med virksom konkurranse vil prisene gi signaler om hva forbrukerne etterspør og hvordan de verdsetter ulike varer og tjenester, samtidig som prisene reflekterer kostnadene ved å fremskaffe disse produktene. Dette samspillet mellom tilbud og etterspørsel er en viktig forutsetning for en mest mulig effektiv ressursutnytting. Gjennom konkurranse og prismeaksjonen styres ressursene til sektorer og produkter med størst etterspørsel. Konkurranse stimulerer til effektivitet og kostnadsbevissthet i produksjon og omsetning.

I et velfungerende kraftmarked vil aktørene selv ha insentiver til å allokere kraftproduksjonen til de periodene når etterspørselen etter kraft er høyest. Det synes da ikke å være behov for noen offentlige reguleringer med hensyn til hvordan kraftselskapene allokere sin produksjon over året. Innføring av rasjonering vil påvirke markedsaktørenes atferd både i selve rasjoneringssituasjonen, og i for- og etterkant av en rasjoneringssituasjon. Eksempelvis kan det være slik at sannsynligheten for rasjonering gjør det rasjonelt for den enkelte aktør å endre sin atferd slik at den kollektive sannsynligheten for rasjonering øker. Rasjonering av kraft vil helt, eller delvis, sette markedsmeaksjonene ut av kraft, i verste fall for hele det norske kraftmarkedet.

I et kraftmarked med manglende konkurranse, vil aktører med markedsakt ha insentiver til å allokere en høyere andel av produksjonen til perioder med lavere forbruk, for på den måten å oppnå høyere pris i perioder når forbruket er høyt. Ved manglende konkurranse kan regulering av hvordan selskapene allokere produksjonen være bedre enn ikke å ha slike reguleringer. Imidlertid

vil dette medføre fare for reguleringsfeil ved at selskapene pålegges en annen allokering av produksjonen over året enn det som er den optimale. I utgangspunktet er det markedsaktørene som har best forutsetninger for å allokere produksjonen på en optimal måte.

Erfaringene fra sist vinter tilsier at markedsmekanismene er egnet til å løse selv en meget anstrengt kraftsituasjon. En rasjonering bør derfor først skje dersom prismekanismen er i ferd med, eller faktisk svikter.

Nytt tredje ledd første punktum i § 5A-2

Departementet foreslår at rasjoneringsmyndigheten gis adgang til å kunne delegerer myndighet utover de ordinære rammene for forvaltningens organisasjons- og instruksjonsmyndighet, herunder til private rettssubjekter.

Konkurransetilsynet har ikke innvendinger i forhold til begrunnelsen for forslaget.

I forslaget åpnes det for at private rettssubjekter kan få rasjoneringsmyndighet. Dette gjør det særlig viktig at det gjennom forskrifter i så høy grad som mulig settes klart definerte handlingsregler for hvordan en rasjonering skal gjennomføres.

Nytt tredje ledd annet punktum i § 5A-2

Departementet foreslår å unnta fra forvaltningsloven avgjørelser som fattes av rasjoneringsmyndigheten eller den som rasjoneringsmyndigheten delegerer myndighet til i forbindelse med gjennomføring av rasjonering etter § 5A-2.

Konkurransetilsynet har ikke innvendinger i forhold til forslaget, men vil bemerke at tilsynet forutsetter at det finnes/etableres regulering som sikrer en forsvarlig saksbehandling selv om forvaltningsloven ikke får anvendelse.

Ny § 7-7 om overtredelsesgebyr og § 7-8 om foretak

Konkurransetilsynet støtter forslaget om innføring av mer effektive sanksjoner ved håndheving av energiloven, og forventer at dette vil kunne bidra til et mer effektivt kraftmarked. Vi nevner i den sammenheng at det i NOU 2003: 12 er foreslått en lignende administrativ sanksjon (sivilrettslige bøter) i forslag til ny konkurranselov.